

KHẢO SÁT VÀ NGHIÊN CỨU MỘT SỐ TRUYỆN THƠ TIÊU BIỂU

CỦA NGƯỜI THÁI Ở VIỆT NAM

1. Họ và tên nghiên cứu sinh: LÊ THỊ HIỀN
2. Giới tính: Nữ
3. Ngày sinh: 20/08/1982
4. Nơi sinh: Thanh Hóa
5. Quyết định công nhận nghiên cứu sinh số: 3202/QĐ-SĐH ngày 08/11/2010 của Đại học Quốc gia Hà Nội
6. Các thay đổi trong quá trình đào tạo: Quyết định thay đổi đề tài luận án của Hiệu trưởng Trường Đại học Khoa học Xã hội và Nhân văn – ĐHQGHN số 938/QĐ-SĐH ngày 11/10/2011
7. Tên đề tài luận án: Khảo sát và nghiên cứu một số truyện thơ tiêu biểu của người Thái ở Việt Nam
8. Chuyên ngành: Văn học dân gian
9. Mã số: 62 22 36 01
10. Cán bộ hướng dẫn khoa học: GS. TS Lê Chí Quế, TS. Nguyễn Thị Nguyệt
11. Tóm tắt các kết quả mới của luận án:

- Đây là công trình nghiên cứu đầu tiên một cách tương đối toàn diện và hệ thống về thể loại truyện thơ của dân tộc Thái ở Việt Nam. Truyện thơ của dân tộc Thái ở Việt Nam có khối lượng tác phẩm khá phong phú và đa dạng. Hiện nay, truyện thơ Thái được sưu tầm và công bố với hơn 40 tác phẩm bằng chữ Thái cổ, trong đó 21 tác phẩm đã được phiên âm tiếng Thái và dịch sang tiếng phổ thông.

- Thông qua việc nghiên cứu 21 truyện thơ được dịch sang tiếng phổ thông, luận án đã góp phần làm rõ những đặc điểm về kết cấu cốt truyện, nhân vật và ngôn ngữ truyện thơ. Truyện thơ của dân tộc Thái ở Việt Nam có hai dạng kết cấu cốt truyện: một dựa trên nội dung của dân ca (còn tồn tại kết cấu khuyết thiếu) và một dựa trên cốt truyện của truyện cổ tích (chỉ tồn tại kết cấu hoàn chỉnh). Truyện thơ của dân tộc Thái ở Việt Nam có hai kiểu nhân vật: kiểu nhân vật trữ tình của dân ca và kiểu nhân vật tự sự của truyện cổ. Tuy nhiên, nhân vật truyện thơ có xu hướng

tách dần từ tính chung sang tính riêng, dần dần mang tính chất cá thể hóa. Ngôn ngữ trong truyện thơ của dân tộc Thái ở Việt Nam giàu chất trữ tình, giàu hình ảnh và nhạc điệu, có sự kết hợp hài hòa giữa ngôn ngữ bản tộc và ngôn ngữ các dân tộc khác.

- Đặt thể loại truyện thơ của dân tộc Thái ở Việt Nam trong tương quan so sánh loại hình với truyện thơ của dân tộc Thái ở Lào, Thái Lan và Vân Nam (Trung Quốc), ngoài những điểm độc đáo, khác biệt, chúng tôi nhận thấy về cơ bản truyện thơ của dân tộc Thái ở Việt Nam và truyện thơ của dân tộc Thái ở Lào, Thái Lan và Vân Nam (Trung Quốc) có nhiều điểm gần gũi, tương đồng với nhau.

12. Khả năng ứng dụng trong thực tiễn:

Kết quả khảo sát và nghiên cứu toàn diện về truyện thơ Thái ở Việt Nam góp phần bổ sung tư liệu cho việc nghiên cứu và giảng dạy văn học các dân tộc thiểu số nói riêng và văn học dân gian ở Việt Nam nói chung.

13. Những hướng nghiên cứu tiếp theo:

- Nghiên cứu so sánh truyện thơ của dân tộc Thái với truyện Nôm của dân tộc Kinh.
- Nghiên cứu so sánh truyện thơ của dân tộc Thái với truyện thơ các dân tộc thiểu số khác.

14. Các công trình khoa học đã công bố liên quan đến đề tài luận án:

1. Lê Thị Hiền (2010), “So sánh truyện thơ Mường các vùng miền”, Tạp chí Diễn đàn Văn nghệ (187), tr. 9-12.
2. Lê Thị Hiền (2012), “Hình tượng người anh hùng trong truyện thơ Khăm Panh và Ú Thềm ở Thanh Hóa”, Tạp chí Khoa học xã hội miền Trung (2), tr. 40–48.
3. Lê Thị Hiền (2012), “Thế giới nhân vật trong truyện thơ tự sự - trữ tình của người Thái ở Việt Nam”, Tạp chí Khoa học (1), Đại học Quốc gia Hà Nội, tr.64–75.
4. Lê Thị Hiền (2012), “Vấn đề motif trong truyện thơ Thái ở Việt Nam”, Tạp chí Dân tộc và thời đại (146), tr. 15–19.
5. Lê Thị Hiền (2012), “Kết cấu có hậu và kết cấu bi kịch của truyện thơ của người Thái ở Việt Nam”, Tạp chí Nguồn sáng dân gian (2), tr. 11–17.
6. Lê Thị Hiền (2012), “Nguồn gốc truyện thơ Thái ở Việt Nam”, Tạp chí Nghiên cứu Văn học (7), tr. 103–110.